

MAGYAR L

Isa ki szemét!

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GEZA**
Törvényeséki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

A német-olasz politikai és katonai szövetség ünnepélyes életbeléptetése

**Az aláírási szertartáson Hitler vezér és kancellár is
megjelent. — A szövetségi szerződés teljes szövege**

Berlinből jelentik: A berlini új kancellári palota nagyköveti termében hétfőn folyt le ünnepélyes külsőségek között a történelmi jelentőségű német-olasz katonai és politikai szerződés aláírása. Az ünnepélyes aktusnál Hitler birodalmi vezér és kancellár is jelen volt. A vezér az okmányok aláírása után átnyújtotta Ciano olasz külügyminiszternek a német Sas-rend nagy aranykeresztjét, amely a legnagyobb német kitüntetés. Az aláírás ünnepségén jelen volt Göring vezértábornagy, Brauchits hadsereg főparancsnok, Röder vezértengernagy és Keitel tábornok is.

Maga a nagyfotosságú okmány a következőket tartalmazza:

— **Miután a Németország és Olaszország között minden időkre megállapított közös határ megteremtette a kölcsönös segítés és támogatás számára a biztos hidat, a két kormány újból hitet tesz ama politika mellett, amelynek alapelveiben és céljában egymással már régebben meg egyezett és amely a két ország érdekeinek előmozdítása és az európai béke biztosítása érdekében egyaránt sikeresnek bizonyult. Világnézetük, rokonszenvük és érdekeik széleskörű összehangolása révén, szorosan egymáshoz kapcsolva, Németország és Olaszország népe elhatározta, hogy a jövőben egymás oldalán és egyesült erővel lép fel életterének biztosítása és a béke fenntartása érdekében. Ezt illetően a következő rendelkezésekben állapodott meg egymással:**

— **1. cikkely.** A szerződést kötő felek állandóan érintkezésben maradnak, hogy értesítsék egymást az egész európai helyzetet érintő közös érdekeik ügyeiről.

— **2. cikkely.** Abban az esetben, ha a szerződést kötő felek közös érdekeit a nemzetközi események bármely módon veszélyeztetik, haladéktalanul tanácskoznak az érdekeik megvédelmére alkalmas intézkedésekről. Ha az egyik szerződő fél biztonságát, vagy más életérdekeit kívülről fenyegetnék, a másik szerződő fél teljes politikai és diplomáciai támogatást nyújt a fenyegetéstől, hogy a fenyegetést kiküszöböljék.

— **3. cikkely.** Ha a szerződést kötő felek kívánságával és reményeivel ellentétben arra kerülne a sor, hogy a felek egyike más hatalommal, vagy hatalmakkal háborús bonyodalmakba keveredne, a másik szerződést kötő fél, mint szövetséges társ, azonnal ennek oldalára áll és ezt minden szárazföldi, tengeri és légi katonai erejével támogatja.

— **4. cikkely.** A szerződést kötő két fél kormányai katonai téren és a hadi gazdálkodás terén tovább mélyítik ki együttműködésüket, hogy adott esetben gyorsan végrehajthassák a 3. cikkelyben vállalt kötelezettségeiket. Hasonlóképpen a két kormány a szerződés rendelkezéseinek gyakorlati végrehajtására szükséges intézke-

désekről állandóan értesíti egymást. A két kormány az 1. és 2. cikkelyben megjelölt célok érdekében állandó bizottságot alakít, amelynek

Meleghangú táviratváltás a német és olasz államfők és kormányvezetők között A japán kormány szerencsekívánata az aláírás alkalmából

Az olasz-német katonai és politikai szövetség aláírása alkalmából rendkívül meleghangú táviratváltás volt egyrészt Hitler német vezér és kancellár és III. Victor Emanuel olasz király és császár, másrészt Hitler és Mussolini között.

Meleghangú üdvözlőtáviratot küldött a japán kormány is az egyezmény aláírása alkalmából a német birodalmi kormánynak. A távirat szövege a következő:

— A japán kormányt az a meggyőződés tölti el, hogy a Japánnal szoros barátságban élő két nemzet, Németország és Olaszország között létrejött barátságos szövetségi szerződés még jobban elmélyíti a két ország bensőséges viszonyát és ez-

A két külügyminiszter együttes nyilatkozata a sajtó részére

A szerződés nem fenyeget senkit

Berlinből jelentik: Ciano olasz és Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter a német-olasz katonai egyezmény aláírása után fogadta a bel- és külföldi sajtó képviselőit. Ciano a többi között a következőket mondta:

— A két ország között megkötött szövetség mentes minden kérdéseket, amelyeket jó akaratú és igazsággal ne lehetne megoldani és nincsenek olyan okok, amelyek a háborút indokoltá tehetnék, hiszen ez a háború európaiból világháborúvá nőne ki magát. Amennyire egyek vagyunk a béke iránti vágyban, ugyanugy mindkét ország egyetért abban a kívánságban, hogy meg kell oldani azokat a eseményeket, amelyek guzsba kötik az európai államokat.

Ribbentrop ezeket mondta:

— Amíg a demokráta államok bekerítő po-

Ciano további megbeszélései Berlinben

Berlinből jelentik: Göring vezértábornagy hétfőn délután fogadta Ciano olasz külügyminisztert, akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

Berlinből jelentik: Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és felesége dahlemi villájában hétfőn este díszlakomát adott Ciano olasz külügyminiszter tiszteletére. A vacsorán Hitler vezér és kancellár is jelen volt.

vezetése a két külügyminiszter hatáskörébe tartozik.

— **5. cikkely.** A szerződést kötő felek már most kötelezik magukat, hogy közösen folytatott háború esetén fegyverszünetet és békét csak egymással teljes egyetértésben kötnek.

— **6. cikkely.** A két szerződést kötő fél tudatában van annak a jelentőségnek, amely a velük barátságos hatalmakkal és közös kapcsolataiknak kijár. Eltökélt szándékuk, hogy ezeket a kapcsolatokat a jövőben is fenntartsák és hogy azokat egymás érdekeiknek megfelelően közösen alakítsák.

— **7. cikkely.** Ez a szerződés az aláírásal azonnal életbelép.

— A szerződést kötő két fél egyetért abban, hogy a szerződés érvényességének első időszakát tíz évben állapítja meg. A határidő lejártáról és a szerződés érvényességének meghosszabbításáról a felek idejében értesítik egymást.

zel a nagyon is bizonytalan európai helyzet erős alátámasztásával nagymértékben előmozdítja a világbéke megerősítését és fenntartását. A japán kormány ebben a szellemben fejezi ki legszívélyesebb szerencsekívánatait a történelmi egyezményhez.

A legmagasabb olasz kitüntetés Ribbentrop külügyminiszternek

Rómából jelentik: III. Victor Emanuel olasz király és császár a német-olasz katonai egyezmény aláírása alkalmából a legmagasabb olasz kitüntetést, a Szt. Annuciata rend nyakláncát adományozta Ribbentrop német birodalmi külügyminiszternek.

litikája burkoltan, vagy nyíltan Olaszország és Németország ellen irányul, a Berlin és Róma között létrejött szerződés senkit sem fenyeget. A Német Birodalom és Olaszország a békét akarja, hogy népének, egész Európának s azontúl az egész világnak biztosítsa a tartós és szilárdan megalapozott rend áldásait.

Amerikai ítélet az új szövetségről

Newyorkból jelentik: Az olasz-német katonai szövetség aláírása az Egyesült Államokban nagy visszhangot keltett. A Newyork Times ezt a szövetséget tartósabbnak ítéli meg, mint a világháború előtti hármass szövetséget. Ugyanez a lap az angol-szovjet tárgyalásokkal kapcsolatban megállapítja, hogy bármilyen megjelölést is használjanak az illetékesek, Anglia politikája a valóságban bekerítő politika.

Ciano további megbeszélései Berlinben

Berlinből jelentik: Ribbentrop és Ciano hétfőn délután folytatta a vasárnap megkezdett megbeszéléseket a jelenlegi politikai helyzetről. A megbeszélés során bizonyára azokkal a kérdésekkel foglalkoztak, amelyek a német-olasz barátságos és szövetségi szerződés végrehajtása során felmerülhetnek.

(Tudósításunk folytatása a 2-ik oldalon.)

N

Ő tüntetése Rómában ezmény következik

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Rómából jelentik: A német-olasz katonai szövetség aláírása alkalmából Rómában nagy tömegek tüntettek a német-olasz barátság mellett.

Rómából jelentik: A német-olasz katonai szerződés aláírásával kapcsolatban Gayda főszerkesztő a *Giornale d'Italia*-ban azt írja, hogy a szerződést két egyezmény fogja követni. Politikai megfigyelők szerint ennek a két egyezménynek a lényege a következő lesz:

1. Egyes részeket affelől, hogy milyen katonai segítséget nyújtanak egymásnak a két szövetség, ha ellenségeskedésre kerülne sor.

2. Közös vezérlés.

3. Gazdasági együttműködés békében és háborúban.

4. A Földközi-tengeri és afrikai érdekkörök felosztása.

Japán még szorosabb együttműködésbe lép a német-olasz szövetséggel

Tokióból jelentik: A japán lapok a német-olasz katonai szerződés aláírását feltűnő helyen és nagy címekkel közlik. Különösen kiemelik a lapok Hiranuma miniszterelnöknek ezzel kapcsolatos nyilatkozatát, mely szerint Japán ezentúl még szorosabb együttműködést óhajt a baráti Olaszországgal és Németországgal.

A Népszövetség Tanácsa ülésezik

Nem engedték meg a Benes volt köztársasági elnök levele felolvasását. — Kína és az Aland-szigetek ügye a tárgysorozaton. — A volt albán király panaszát a szeptemberi közgyűlés elé terjesztik

Genfől jelentik: A Népszövetség Tanácsa hétfőn zárt ülés keretében megállapította az ülésszak napirendjét.

Az ülésen Maisky szovjetnagykövet fel akarta olvasni Benes, lemondott cseh köztársasági elnök tiltakozását a cseh-morva védnökség megteremtése ellen. A Tanács azonban nem engedte meg a levél felolvasását, miután Benes ma már csak magánember. Az ügyet a jogi bizottság elé utalták.

Elhatározta a zártülés, hogy közli a tanács tagokkal azt a levélváltást, mely az albániai olasz megszállás idején az akkori albán király és a népszövetségi főtáitkár között lefolyt. Elhatározták továbbá azt is, hogy Albánia ügyét a szeptemberi közgyűlés elé terjesztik.

A népszövetségi tanács nyilvános ülése délután 4 órakor volt és napirendjén a kínai kormány megkeresése, valamint az Aland-szigetek ügye szerepelt.

Mint Londonból jelentik, a *Star* genfi hír-

adása szerint a szovjetkormány tudni sem akar a svéd és finn javaslatról, hogy a Népszövetség azonnal vitassa meg az Aland-szigetek megerősítésének kérdését. Hír szerint Maisky azt a parancsot kapta Moszkvából, hogy a Népszövetség Tanácsa előtt indítványozza az ügy megbeszélésének elhalasztását.

GOVORA klimatikus
gyógyhely,
nyirkosságmentes, szélvédett, erdőkkel körülvett, tiszta, ózondus
levegőjű és szélmentes

Jódtartalmu kénas ásványvíz rheumatikus bántalmak, érelmeszesedés, guta, bőrbajok ellen. — Hidroelektikus fürdők, diatermia, rövidhullámú besugárzások, mechanoterapia, helyi villany, mindez megtalálható GOVORA fürdőn, iszapfürdővel, elektroangoterápiával, szénsavas fürdővel stb. mindezt kiegészítve az ásványvízes kurával.

INHALÁLÁSOK, porlasztókkal, sűrített levegővel (mint Reichenhall-ban) stb. mindezek alkalmazhatók krónikus légcső hurutnál, katarus és általában a légzőszervek megbetegedéseinél. Szállodák: Palace és Balnearia teljes komforttal. Szezon június 1-től szeptember 30-ig. Prospektusok, árjegyzékek: **GOVORA-CALIMANESTI TARSASÁGNÁL, București, Str. Brezoianu 62.**

Első tavaszi nap

Írta: Bisztray Kálmán

Milyen jó intézmény nekünk szegény és témaszegény írónak a tavasz. Ezt a szót, hogy „témaszegény”, egy kis szegénykezéssel írom le, mert minden bizonytalanságnak olyanok, akik előtt ez egy kissé megingatja művészi és írói tekintélyemet (ha egyáltalán lehet ilyenről beszélni); mert sokaktól — de kivétel nélkül jóhiszemű laikusoktól — hallottam már, hogy a vérbeli írónak, az igazi tehetségnek mindig kell, hogy témája legyen. Mert az igazi tehetség sziporkázó novellát tud keríteni egy eldobott gyufaskatulyából, többszázoldalas regényt képes összeeskabálni a Philomán némi hamis fogsoráról és végül, de nem utójára kirobbanó sikerű színdarabot tud írni a helyi kazinó kissé szenilis korelnőjéről. Az a körülmény, hogy mégis leírtam a kritikusi szót, azt bizonyítja, hogy nem pusztán közönségsikerre, hanem írói társaim kegyére és megértésére is pályázok, valamint, hogy minden körülmények között őszinte akarok lenni, még akkor is, ha ez fentebb körvonalazott írói tekintélyem rovására megy is. Mindezek ellenére mind több és több kételkedőt sikerül megnyernem írói, jobbanmondva költői hitvallásomnak, mely szerint: a költő teli pénztárcával nem költő és a tavasz szerelem nélkül nem tavasz. A két „és” szócskával összekapcsolt mondat között kissé hiányzik a logikai összefüggés, de nekem is egészen logikátlanul jutott eszembe ez az aforizma, amikor pénz helyett a tél utolsó szem-

sültgesztenyét kaparásztam elő télkabátom zsebéből.

Ez után a rövid elmefuttatás után pedig bemutatnom történetem hőseit, akit legutóbb sikerült megnyernem (bár akaratán kívül) költői hitvallásom második részének és aki a tavasz jóvoltából témámat szolgáltatotta.

Jancsi barátom külsőleg és belsőleg az aurea mediocritas, az arany középszer embere, tehát meglehetősen unalmas. Öltözködésében enyhe átmenetet találunk a világfi utolsó divat szerint készült ruhái és a kispolgár szűk sötétkék öltönye és magas celluloid-gallérja között; hízásra hajlamos fizikumát a százas szám elérése előtt kétségbeesett erőfeszítéssel lefekteti, nehogy szélsőségesen kövér legyen, viszont, ha egy-két kiló hiányt tapasztal, betegre táplálja magát, nehogy véletlenül a másik végletbe, a szertelen soványságba essen. Lelkies terén is hasonló óvintézkedések jellemzik. Erzéseit és indulatait állandóan forrpont alatt tartja, de a teljes kihűléstől is óvja őket. Ajtót még soka életében nem csapott be, asztalra nem vágott, erősebb indulatszór ajkát még nem hagyta el, de forró szavakat sem suttogott még senkinek a fülébe, illetve... hiszen éppen erről akarok beszélni.

Szombaton délután, a kávéházban találkoztam Jancsival. Gyönyörű tavaszi nap volt, a nagy üvegablakok szinte olvadoztak a bőséges sugárözönben, a nők pedig vadonatúj tavaszi kosztümökben pompáztak a korzón. Ezzel a derűs tavaszi képpel szöges ellentétben állott Jancsi barátom árnyékborult képe. Mint sebzett vadkan az

Tovább folynak a zavargások Palesztinában

Jeruzsálemből jelentik: Jeruzsálemben tovább folynak a zavargások az angol Fehér Könyv miatt. Hétfőn egy hatalmas tüntető csoport a német főkonzulátus épületére zúdított kőzáport. A rendőrség széteszlatta a tüntetőket.

Világmarkát képviselő német árut hamisított a nagyváradai Glückmann és Farkas festékkereskedő cég

A hatóságok zár alá helyezték a hamisított árut, amellyel az egész országot elárasztották

Nagyvárad. Saját tud. Erdekes ügyben indított keresetet a németországi westenagyi M. Habick festékárugyár a nagyváradai nagypiaciéri Glückmann és Farkas festékkereskedő cég ellen. A németországi gyár képviselője elmondja, hogy az utóbbi időben meglepetészerűen csökkenni kezdett romániai megrendelésük és több itteni cégtől panasz érkezett hozzájuk, hogy árújuk nem a régi jóminőségű. Amikor a jónévi német cég utannajárt a panaszoknak, főlháborodással vette tudomásul, hogy egy itteni cég az ő címekkel, védjegyükkel és az ő csomagolásukban egészen silány minőségű árut hoz forgalomba. Tüzetesebb nyomozás után megtudták, hogy a hamisítást a nagyváradai Glückmann és Farkas cég követi el. Ez a cég nemcsak, hogy maga árulta a hamisított festéket, hanem más cégeknek is szállította a hamis című árut. Beadványában a német festékgyár itteni képviselője kérte a törvényesítést, hogy haladéktalanul vessenek véget ennek a tisztességtelen versenynek, kobozzák el a meglevő hamisított árut és adjanak utat a megfelelő kártérítési eljárás megindítására. A törvényesíték ötödik szekciójának tanácsa a keresetnek helyt adott és elrendelte a hamisító árukészletének lepecsételését és elkobzását, egyben kötelezte őket a felmerült költségek megtérítésére.

erdő vadonában, úgy húzódtott ő a kávéház legrejtettebb szögletébe; arca sötét volt, mint az előtte párolgó duplafekete, haja kuszált, mint vihartépett jegenye. Felajzott kíváncsisággal léptem rejtékéhez, illetve asztalához és szólanul megszoritottam a kezét. Ő olyan arccal viszonozta kifogásomat, mintha kondolenciát fogadna. Hívás nélkül is letelepedtem asztalához, mivel témát szimatoltam a levegőben.

Ösztönöm nem csal. Jancsi hosszabb hallgatás után előrukkolt történetével, mely ugyan nem túlságosan eredeti és minden fiatalemberrel megtörténhet ilyen szép tavaszi napokon, de számára életének hatalmas fordulását jelentette.

— Barátom, képzeld el, — fordult felém tragikus arccal — ma este hét óra harminc perckor lánykérőbe megyek.

Rámnézett, bizonyosan szavainak hatását leste, ami nem is maradt el. Csodálkozva bámultam rá; az nem lepett meg, hogy ilyen menetrendszerű pontossággal fejezte ki magát, annál inkább elámultam sorsdöntő elhatározásán, hogy az általa olyan nagyrabecsült legényéletet hűtlenül elhagyja szándékozik.

— Igen, nem tréfálok — folytatta tompa hangon — tegnap végzetes ostobaságot követtem el.

Rágyujtott egy sajtóöltésű cigarettára, kacskaringósan kifújta a kék füstöt, aztán hozzám hajolt és enyhe szegénykezéssel mesélni kezdte a tegnapi este történetét.

— Hát barátom, Lici egy abszolút romantikus nő. Ismered Licit, ugye? A Szendőck házibálján ismerkedtem meg vele, ha jól emlékszem, te is ott

Időjárás

A bucaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk északnyugati szél, változó felhőzet, több helyen eső, zivatar, a hőmérséklet kissé csökken.

Angol hajógyári munkások tiltakozása a kötelező katonai szolgálat bevezetése ellen

London. A glasgovi hajógyár fiatal munkásai sztrájkba léptek, hogy így fejezzék ki tiltakozásukat a kötelező katonai szolgálat bevezetése ellen. A sztrájkolók száma meghaladja a kétezret.

Nyissa ki szemét!

Mindig előfordul, hogy utánzatok kerülnek a piacra, amelyeket mint olcsóbb „aspirint” ajánlanak. Azonban ezek egyike sem „aspirin” és használatuk egészségére hátrányos következményekkel járhat.

ASPIRIN

TABLIETTA

csak a Bayer Kereszttel valódi!

Az angol kormány feszülten érdeklődik a danzigi helyzet iránt

Külön jelentéstételre utasította a varsói angol nagykövetet. A londoni lengyel nagykövet repülőgépen Varsóba utazott Beck külügyminiszterrel való tanácskozással

Londonból jelentik: Illetékes angol helyről közlik, hogy a legutóbbi összetűzésre való tekintettel a legnagyobb figyelemmel kísérik a danzigi helyzetet. A varsói angol nagykövet, kormánya utasítása folytán, jelentést küldött az ottani helyzetről Londonba. Racinszky londoni lengyel nagykövet repülőgépen Varsóba utazott, ahol — mint a Reuter jelenti — Beck lengyel külügyminiszterrel fog tanácskozni. A nagykövet csütörtökön visszatér Londonba.

A Press Association szerint Londonba már megérkezett a varsói angol nagykövet helyzetjelentése, melynek megtételére utasítást kapott. A Reuter szerint az angol külügyi hivatal nem kérte és nem is kapta meg a danzigi események német változatát.

A szovjettal való megegyezés gondja az angol minisztertanácsban

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök kedde rendkívüli minisztertanácsot hívott egybe a függő belpolitikai és közigazgatási kérdések elintézésére. Ennek célja az, hogy a szerdai rendes minisztertanácsban már belpolitikai kérdések ne szerepeljenek, hanem az egész időt a kül-

politikai helyzet megtárgyalásának, elsősorban az angol-szovjet szerződés sorsának szentelhessek. Chamberlain csütörtökön Edinbourghba utazik. Pénteken a parlamentet pünkösti szünnapra elnapolják. Beavatott körök sem nyilatkoznak affelől, hogy az angol-szovjet egyezmény ügyében a pün-

Ófelsége és Mihály nagyvajda jelenlétében megnyitott a „Bucuresti Hónap”

Bucurestiből jelentik: Hétfőn délelőtt 11 órakor a bucaresti II. Károly király-parkban megnyitott a „Bucuresti hónap”. A megnyitáson részt vett Ófelsége II. Károly király, Mihály trónörökös és az udvartartás több tagja. A királyi menetet a park felé vezető úton a Presan-bulvardnál háromszínű, az utastestén átkötött szalag állította meg. Ófelsége, a király kiszállott a gépkocsiból, átvágta a szalagot és ezzel felavatta a főváros új közlekedés útját. A menet ezután a kiállítás területére lépett. Az uralkodó résztvett az istentiszteleten, majd a következő megnyitó beszédet mondotta:

— Polgármester ur, mindig öröm számom-

ra, hogy részt vehetek a „Bucuresti hónap” év-

ről-évre megismétlődő ünnepén. Örömmel minden évben növekszik, látva azt a nagy haladást, amely végbernyeg és amely méltó Románia nagy fővárosához. Teljes megelégedéssel fejezem ki a főváros vezetésének mindazokért, amit tett és az 1939. évi „Bucuresti hónapot” megnyitom.

A tömeg hosszasan és lelkesen ünnepelte az uralkodót. Ófelsége a király és kísérete ezután meglátogatta a kiállítást és a hársztréui tavon rövid sétahajózást tett.

— Hja, barátom — mondtam a szabad ember fölényességével —, aki enyhe tavaszi alkonyatban szerelmet vall a Gellért-hegyen az a következményekkel is számoljon. Különben is megnyugtató, hogy a te fizetésed bőségesen fedezi egy háztartás költségeit, különösen ha olyan asszony vezet, mint amilyen Lici...

— Gondolod?! — kérdezte Jancsi fölcillanó szemmel, mint aki csak erre az enyhe biztatásra várt. — Akkor, azt hiszem, már el is indulhatok hozzájuk, már hét óra elmúlt...

— De már kapta is magára a felöltőt és valami lámpalázás izgalommal igyekezett a kijárat felé. Az ajtóban kaptam el a kabátját, hogy gyorsan megkérdezzem tőle:

— De ugy-e, most már te is azt vallo, hogy a tavasz szerelmem nélkül nem tavasz és most már te is hiszel a tavasz hatásában?...
— Ugyan kérlek — fordult vissza legnagyobb meglepetésemre bosszús arccal —, ne felejtse el, hogy tegnap nemesek az első tavaszi nap, hanem egyszerűen péntek is volt... Különben majd elvállik, hogy továbbra is babonás maradok-e? Szervusz.

Aztán elviharzott a Belváros felé. Esetét azonban — furcsa válasza ellenére is — tavaszi aforizmam sikerül könyvelem el.

voltál. Nem mondom, már akkor megtetszett nekem, hiszen olyan szép aranyzóke haja van, csillogó özike-szemét pedig olyan ártatlan rajongással függesztette rám, hogy lehetetlen volt nem észrevennem, hogy hát... izé... mélyebb hatást gyakoroltam rá.

Itt egy kissé el kellett fordulnom, olyan naív büszkeséggel ragyogott Jancsi barátom kerek ábrázata. Szegény, ő nem hallotta aranyzóke Lici magabiztos kijelentését, hogy: „ezt a balek Jancsit pedig megfogom, akármi történjék is.”

— En sem hagyhattam viszonzatlanul ezt a rajongást — folytatta barátom nekimelegedve —, hiszen nem úriemberhez méltó cselekedet egy szerelmes kislány szívét összetörni. Így aztán találkoztunk itt-ott, egy-kétszer cukrászdában is voltam vele. Aztán tegnap, hogy olyan enyhe tavaszi idő volt, azt proponálja Laci:

— Tudja mit, ma ne ülünk be a cukrászdába, inkább menjünk fel a Gellért-hegyre. Olyan gyönyörű ilyenkor a kilátás és az ember úgy érzi ott fent, mintha felülemelkedett volna minden kicsinyes földi dolgon, megtalálja önmagát, az érzéseit...

Ilyesmiket mondott és én őszintén csodálkoztam, mert eddig nem is tudtam Liciről, hogy ennyire romantika, vagy mi szorult beléje. Erőltelen elhivatásokat próbáltam tenni, a csipős szélre hivatkozva, valójában azonban attól féltem, hogy cseppet sem leszek donjuan-szerű jelenség, amint szuszogva kapaszkodok fölfelé a Gellért-hegy szerpentinjében. Dehát Licivel nem lehetett bírní. Mindenáron neki akart vágni a hegy kétszázharmincöt méteres magasságának. Minek részletezzem

tovább: félórai kínos kapaszkodás után fent voltunk a Citadellánál.

Aztán, amikor már egy bokrok közé bujtattott padon kipihentem magam, kezdtem kellemesnek találni a helyzetet itt, a szürkésébe burkolt város fölött. A búcsúzó nap sugarai bearayozták a rügyező bokrokat, a kopasz faágakat, a kopár sziklát és Lici szétomló haját s váratlanul valami könnyű szomorúság hullott a szívemre. Lenéztem Pestre, az egyhangú háztetőkre, a szűk utcákra és magamat is ott láttam, amint verejtékező arccal rohanok a dolgaim után, amint egyedül bandukolok a sivár, barátságatlan körengetőben és amint hazatérek magányos, rideg szobámba. Igen, innen fentről megláttam, hogy mennyire egyedül vagyok abban az óriási, nyüzsgő városban, hogy milyen társatlanul és szeretet nélkül élek a millió ember között. És ekkor Lici csendesen a karomra tette kezét, végigsimította a kabátujjamat és halkán azt kérdezte:

— Min gondolkozik? Miért olyan szótlan és szomorú?

— Ó, nem is tudom elmondani, milyen jól esett akkor meleg résztvevő hangja: valami csodálatos, belső kényszer hatása alatt megfogtam a kezét, szinte belekapaszkodtam, nehogy kirepüljön az a törékeny kis pillangó az én nagy mancsaimból...

— Aztán megkérte a törékeny kis pillangót? — vágtam közbe nevetve.

— Igen — felelte megörvén Jancsi, némi nehezeltéssel a hangjában, hogy mély érzését így profanizálom és hogy egyetlen hódításának történetét nem hallgattam meg a legapróbb részletéig.

— Dehát ez tegnap volt — mondta később —,

Május 31-ig meghosszabbították az ingatlankönyvek benyújtási határidejét

Nagyvárad. Saját tud. Mint ismeretes, ma, május 23-án járt volna le az ingatlankönyvek benyújtási határideje. Az ország legtöbb városában képtelenek voltak a rendeletek eleget tenni. Sok ezren maradtak volna ki a házak névjegyzékéből és éppen ezért a hatóságok a ma lejárt terminus meghosszabbítását kérték a belügyminisztériumból.

Ma reggel Gavril Marinescu tábornok belügyi alminiszter Bucuresti rendőrprefektusa aláírásával kirtávirat érkezett az összes rendőrségekhez. A távirat a következőképpen hangzik:

„Az ingatlankönyvek benyújtására vonatkozó

május 23-iki határidőt a belügyminisztérium május 31-én este tíz óráig hosszabbította meg. A rendőrségek ezen idő alatt vasár- és ünneppalapon is dolgoznak déli egy óráig. Hétköznapokon pedig az egyes kerületi kapitányságok a délelőtti és a délutáni hivatalos órák alatt veszik át a háztulajdonosoktól az ingatlankönyveket és a lakókról szóló kimutatásokat.”

A távirat értelmében tehát az utolsó terminus az ingatlankönyvek benyújtására május 31-ike este 10 óra.

Kötelezték az erőszakos birtokfoglalásokkal működő békásiakat, — hogy állítsák vissza a teljes jogállapotot

A birtokháborító békásiak még mindig vonakodnak eleget tenni a vezérfelügyelő utasításainak

Csikszereda, május hó.

Több ízben foglalkoztunk azzal az áldatlan és veszedelmes háborúkodással, mely a két Gyergyóbékás község, mintegy nyolcezer lakosa és több közbirtokosság, így elsősorban Gyergyótekerőpatak és Gyergyószentmiklós székely vagyonszövetsége között már egy éve folyik. Gyergyóbékás és Békásoros lakosai — bár őket az agrárreform során bőségesen részesítették erdős legelőterületekben, úgyhogy a községi legelők egy részét a gazdálkodók fel is osztották egymás között, sőt külön kaszálóterületeket kaptak el a közös tulajdonból — erőszakkal nagy kiterjedésű legelőterületeket szállítottak meg a legkézenfekvőbb birtokháborítással Csikjenőfalva, Csikkarfalva, Gyergyókilyénfalva, Gyergyótekerőpatak községek és Gyergyószentmiklós város közös birtokosai terhére. Az érdekelt birtokosok tagjai természetesen nem szállottak szembe az erőszakos foglalókkal, amit erélyes és megfontolt, törvény- és jogtisztelő vezetőknek lehet köszönni, hanem minden egyes esetben birtokháborítási pert indítottak, melyet minden fórumon meg is nyertek. A jogerős bírói ítéleteket azonban végrehajtani nem lehetett. A békási lakosság ugyanis a karhatalommal is szembeállt. Végül is a kormány úgy teremtett rendet a már-már katasztrófálisan elmérgesedő ügyben, hogy megvette a megszállt területeket a székely közös birtokosoktól és azokat a békásiaknak adományozta ingyen, nemzeti jóvátételi ajándék címen.

Pár évig újabb birtokfoglalás nem történt. Mult év nyarán azonban a két békási község lakossága újlag, a már eredményesen gyakorolt módszerhez nyúlt. Fejzsekkel, dorongokkal felgyverkezve elűzte a gyergyótekerőpataki „Zsedán” néven ismert 778 holdas legelőtől az ottani lakosság csordáit. A székely közbirtokosság vezetője jelen esetben sem tehetett mást: törvényes álláspontjára helyezkedett a jogtalan foglalással szemben és perelt. Ismét mindenütt igazat adtak neki. De a békásiakkal szemben a jogerős bírói ítéletnek ezuttal sem lehetett érvényt szerezni. Erre az állam ismét megvásárolta az elfoglalt területet és az évszázados „Zsedán” legelőterület a székely vagyonszövetség tulajdonából, nemzeti ajándék jogcímen, a két békási község lakosai tulajdonába került. A kapott vételárral új legelőt vásároltak a gyergyótekerőpatakiak. Megvették a Gyilkostó közelében lévő „Nyircsutak” nevű 409 hold terjedelmű legelőt. A vételt a birtokosság minden fellettes és ellenőrző hatósága jóváhagyta. Ezzel a legelő-harc legalább egyelőre elült. De csak rövid időre.

Néhány hónapra rá a békásiak a „Nyircsutak” nevű legelőt is hasonló és már jól bevált módszerükkel elfoglalták a gyergyótekerőpataki birtokosoktól. Sőt továbbmentek megszállították a gyergyószentmiklós közbirtokosság 460 holdat kitevő „Lapos” nevű mintalegelőjét is. Az indokuk minden esetben az, nekik nincs elegendő legelőjük.

Jog ide, jog oda, szükség törvényt bont. A magántulajdonnak ilyen sorozatos és súlyos megsértése odavezetett, hogy az érdekelt közbirtokosságok legelő nélkül maradtak, költséges pereket kellett hordozniuk és csordáikat ott legeltették, ahol tehették, sokszor ültetvényes, tilal-

mas területeken is. Ennek az lett a következménye, hogy kihágási eljárások indulnak tiltott legeltetés miatt. Gyergyótekerőpatak közös birtokosaira 88 ezer, Gyergyószentmiklós birtokosaira tagjaira 80 ezer lei bírságot róttak ki, mely most van szigorú felhajtás alatt.

Az csak természetes, hogy a közös székely birtokcsoport vezetőségei, úgy közigazgatási, mint polgári és büntető bírói uton mindent elkövettek a sorozatos sérelmek orvoslására. Dr. Pitner Árpád, dr. László Dező ügyvédek számtalan emlékirataira a megyefőnök tárgyalást kezdett a birtokosokkal, de azt a közbevető indítványát, hogy a foglalások helyét maradjon úgy, ahogy van és a békásiak fizessenek haszonbért a székely vagyonszövetségnek, elfogadni nem lehetett, mert az egyet jelentett volna a közös törzsvagyonnak rendeltetésétől való elvonásával és így a közérdek megkárosításával.

A milliós pertárgyértékű pörök, végnélküli elnapolásokkal folytak, közben egyre-másra keletkeztek bűnügyi perek is, úgy hogy a megyefőnök erősebb heavatkozása igazán az utolsó órában történt. Csendőrkarhatalommal visszaadatta a jogtalanul elfoglalt területeket, melyeket azonban a békásiak — a karhatalmi osztágot eltávozása után — ismét csak megszállították és ezzel beláthatatlan következményű veszedelemnek, véres összeütközésnek hintették el a magvait. A székely birtokosok, akik eddig türelmetlenül magukat a törvényesség és jog álláspontjára helyezkedve, mindenáron szembe akartak fordulni a jogtalan foglalókkal. A vezetőknek minden tekintélyüket és erőiket lathá kellett vetniök, hogy a véres összetűzés elkerülhető legyen.

Amikor a megyefőnöknek újlag feltárták ezt a forrongó és lázihatalian helyzetet, azonnal intézkedést és távirati uton miniszteri biztos ki küldését kérte. A napokban Gyergyószentmiklósra érkezett Fanoiu vezérfelügyelő. Meghallgatta mindkét vitás felet. Tárnyilagos és törvényes szellemben megállapította, hogy a leggorombább birtokháborítás érte a székely közös birtokosokat. Kötelezte a békásiak megbízottait, hogy záros határidőre állítsák vissza teljes törvényességgel a korábbi jogállapotot: adják vissza a jogtalanul elfoglalt legelőterületeket, különben a legszigorúbb törvényes eszközök igénybevételétől sem riad vissza. Gyergyószentmiklós város székely birtokosságával egy oldotta meg továbbmenően a vezetőség jóakarata és segítőkészsége alapján a kérdést a vezérfelügyelő, hogy a birtokosság haszonbér mellett adjon át egy régebbi ültetvényes területet még egy évre a békásiaknak legeltetés céljára, mialatt a kormány az Ókirályság felől igyekszik legelőhöz juttatni a békásiakat.

Ilyenformán legalább papíron létrejött volna a béke az erőszakos foglalásokkal működő békási lakosság és a jogtalan birtokháborítókat és az ezzel járó mérhetetlen károkat szenvedő székely vagyonszövetségek vezetőségei között. Hangsúlyozzuk azonban, hogy csak papíron, mert bár a birtokbaadás határideje napokkal ezelőtt lejárt: a békásiak, jóllehet írásbeli kötelezettséget vállaltak a kivonulásra, ez a mai napig sem történt meg.

Albert István.

Páter Ervin, a „magyar” író

*

A Kolozsváron megjelenő „Tribuna” egy fellebbviteli bűnügyi tárgyalás kapcsán foglalkozik Goldstein Ervin ábrabbi ügyével, aki Nagyváradon is, ahol hosszú ideig élt s a fővárosban is, ahol jelenleg tartózkodik, Páter Ervin álhírlapírói néven ismeretes.

Magát a bűnüggye ismertették már röviden lapunk hasábjain, abból az alkalomból, hogy Goldstein Ervint a dévai törvényszék aranysempészés miatt három hónapi börtönbüntetésre ítélte. Goldstein ábrabbi Samoil Vernescu bucuresti és Kátz József dévai kereskedők közvetítésével és egy bucuresti zsidó pénzesember támogatásával aranyat akart vásárolni két hunyvádmegyei bányásztól. Ezek azonban rajlavestettek s velük együtt rendőrkézre került az egész közkereseti társaság.

Nem is az érdekes most ebben az ügyben, hogy vajjon a kolozsvári fellebbviteli bíróság, amely a napokban hirdeti ki ítéletét, felmenti-e Goldstein Ervint, vagy pedig még súlyosabb büntetést mér rá. Bennünket a kolozsvári román lap beszámolójának az a kitétele foglalkoztat, amely szerint a kellemtelen ügybe keveredett „Goldstein Ervin” rabbi Páter Ervin néven ismert magyar író.

Ha ugyanis ez a bizonytalan foglalkozású ember, aki időnként csakugyan felcsap rabbinak is, máskor pedig újságírással, sőt tankönyvek szerkesztésével is kísérletezik, vádlotti minőségben kapcsolatba került a bűnügyi igazságszolgáltatással, egyáltalában nem meglepő. A különös csak az, hogy kolozsvári lapjaink magyar íróknak minősítik őt.

Az se volna még nagy baj, hogy a nagy gonddal szerkesztett kolozsvári román sajtóorgánium íróknak tudja Goldstein Ervint. Hiszen akinek „ismert” írói neve van, azt tájékozatlanok joggal gyanúsíthatják az írói minőséggel. S egyáltalában nem lehet kötelező a román sajtóra nézve, hogy hivatalos és csalhatatlan ítéletbíró legyen annak eldöntésében, hogy valaki, aki magyar nyelven nyomtatott ki ilyen vagy olyan szövegeket, részlegesen ezzel az írói címre.

Amiatt sem akadékoskodunk természetesen, hogy a „Tribuna” rabbinak mondja Goldstein Ervint, mert ennek esetleges kifogásolásra mások hivatottak. De a román közfelfogást és a román hivatalos álláspontot ismerve, meglepőnek tűnik fel előttünk, hogy egy tekintélyes román újság egyidőben, sőt majdnem egy sorban nevezzen valakit „rabbi”-nak és magyarnak.

XII-ik PIUS pápa Oszontsége

magasztos, lélekemelő beszédel, amelyeket pápai legatusi minőségében az az eucharisztikus világtalálkozásra elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű

mélynyomatu fénykép emelik az

EUCHARISZTIKUS EMLÉKALBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A díszes kiállítású album ára 420 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

A brassói római katolikus egyházközség közgyűlése

Az új egyházadózási és vagyonkezelési szabályzat körül ellentétek támadtak. — A napirendre tűzött gondnokválasztás elmaradt

Brassó. Saját tud. Nagy érdeklődés előzte meg a brassói római katolikus Egyházközség ezévi közgyűlését. Ez alkalommal olyan kérdések letárgyalása került napirendre, amelyek már régóta nyugtalanították az Egyházközség belső békéjét. A közgyűlésen háromszáznál több egyházközségi választó jelent meg, akik figyelemmel és fegyelmetlenül kísérték végig a közgyűlés lefolyását.

A közgyűlést dr Péter Antal apátplébános nyitotta meg. Közvetlenül az elnöki megnyitó elhangzása után dr Debreczy Béla szólalt fel s kérte, hogy a tárgysorozat pontjait cseréljék fel s előbb tárgyalják le az adószabályzatot s a vagyonkezelési szabályzatot s csak ezután kerüljön sor a gondnokválasztásra és a választmány kiegészítésére. A közgyűlés magáévá tette dr Debreczy indítványát.

Közművelődési és jótékonyági intézmények létesítése.

Vita az egyházközség gazdasági megszervezése felől

Az 1939. évre szóló költségvetést szintén Verzár Aladár terjesztette elő s azzal kapcsolatban dr Debreczy Béla újból felszólalt, majd dr Szabó Zoltán főorvos, az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség brassói tagozatának elnöke beszélt. Kérte a közgyűlést, mondja ki, hogy az Egyházközség rendelkezésére álló készpénzvagyon méltányos százalékát kulturális és karitatív intézmények létesítésére fordítsák. Iskolát, óvodát és napközi otthont igényelnek társadalmi szükségleteink s ezeknek megvalósítása kell legfőbb gondját képezze az Egyházközségnek. A javaslatot a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

A tárgysorozat megváltoztatása következtében a napirend következő pontja az adózási szabályzat letárgyalása volt. Az elnök bejelentette, hogy az előbbi közgyűlés által kívánt módosítást a választmány kereshetetlenül. Az adószabályzathoz elsőnek Dániel Antal szolt hozzá s kijelentette, hogy az adószabályzati javaslattal szemben kifogásai vannak s kéri azoknak letárgyalását. Az adókötelezettség kérdésében vita keletkezik dr Debreczy és Dániel Antal között, amelybe beleszólt Heitmann Antal, aki azt indítványozta, hogy egy nyolctagú bizottság mérze át és javítsa ki az adószabályzatot. A közgyűlés elfogadta Heitmann Antal javaslatát, majd megalakította a nyolctagú bizottságot, melynek tagjai a következők lettek: dr Debreczy Béla, dr Harmath Zoltán, Welkens Ferdinánd, dr Szabó Zoltán, Fekete Frigyes, Heitmann Antal, Paulusz Ferenc és Dániel Antal. Dr Debreczy Béla és dr Harmath Zoltán bejelentették, hogy a bizottság munkájában nem vehetnek részt, mivel ők állították össze az adószabályzatot. A bejelentés után a fenti két tag kiválása következtében a bizottság hat tagja vizsgálja át a javaslatot.

A vita lezárása után dr Debreczy Béla indítványozta, hogy a vagyonkezelési szabályzat letárgyalását is halassa el a közgyűlés. Az indítványt a közgyűlés elfogadta. Több felszólalás után a közgyűlés úgy döntött, hogy a mai közgyűlés folytatásaként 1939 június 4-én, délután 4 órakor ül újból össze.

A gondnokválasztás bonyodalmai

Dr Debreczy Béla indítványozta, hogy halassa el a gondnokválasztást is a közgyűlés, mert egy előbbi határozatában már kimondta, hogy a gondnokválasztást a vagyonkezelési szabályzat

A választmány jelentését Zsigmond György egyházközségi jegyző olvasta fel. Dr Debreczy Béla kifogásolta, hogy a választmány nem számolt be azoknak a közgyűlési határozatoknak a végrehajtásáról, melyeket a számvizsgáló bizottság múltévi előterjesztései alapján hoztak. Az elnök tájékoztató közlései után a közgyűlés a választmány jelentésének a dr Debreczy Béla által javasolt pótlásokkal történő kiegészítését rendelte el, majd a jelentést elfogadta.

A zárószámadásokat Verzár Aladár egyházközségi pénztáros terjesztette elő. Majd Fekete Frigyes bankigazgató olvasta fel a számvizsgáló bizottság jelentését. A közgyűlés dr Debreczy Béla többszöri felszólalása után, melyekre az egyházközségi pénztáros pontos, adatokra támaszkodó választ és felvilágosítást adott, tudomásul vette a zárószámadásokat és a számvizsgáló bizottság jelentését.

megszavazása után tartja meg. Dániel Antal kérte a gondnokválasztás és a választmány kiegészítésének azonnali megtartását, mivel semmi ok nincs arra, hogy azt a közgyűlés elhalassza. Kiemelte, hogy a gondnokválasztás és a választmány kiegészítésének kérdése nyugtalanítja és zavarja a belső békét, surlódási felületeket teremt belső életünkben. Kéri a közgyűlést, hogy határozzon a választások megtartása érdekében. A két javaslatához többen szoltak hozzá, így dr Szabó Zoltán, dr Harmath Zoltán és mások. Az elnök szavazásra bocsátotta a két indítványt. A választás azonnali megtartása mellett nyilatkozott meg a közgyűlés valamennyi tagja 5-6 egyházközségi választó kivételével, akik a választás elhalasztását kérték.

A közgyűlés állásfoglalása után dr Debreczy Béla a gondnokválasztás kérdésével kapcsolatban kívánt nyilatkozni. Hosszasabban részletezte az ő gondnoki tisztségre történt jelölésének előzményeit, s foglalkozott azokkal a véleménynyilvánításokkal, amelyek legutóbbi működését kísérték. A közgyűlés résztvevői a személyes természetű fel-

Soronkívüli hajójáratok az
**1939-es NEW-YORKI
VILÁGKIÁLLÍTÁSRA**

mélyen leszállított áron

BUCUREȘI-NEW-YORK-BUCUREȘTI

Lei 25.600.--tól

M/S PILSUDSKI és M/S BATORI
új és modern motoros hajókkal

Rendszeres utasforgalom új, modern
motorhajókkal Észak-Amerika
Kanada és Dél-Amerikába

Különleges olcsó nyári utazások:
Nordkap - Norvégia - Svédország - London stb. stb.

Információk és előjegyzések:

GDYNIA - AMERIKA HAJÓZÁSI R. T.

romániai vezérképviseleténél

București, Str. Poincare 39. Telefon 4-22-31

szólalás hosszadalmassága miatt egyre türelmetlenebbek lettek, s hangosan kezdték kérni az elnököt, hogy a közgyűlés határozata szerint rendelkezjen a választásokkal. A közgyűlés tagjai és dr Debreczy között hangos szóváltás folyt le. Az elnök az ideges jeleneteknek azzal vetett véget, hogy az idő előrehaladására hivatkozva az ülést bezártnak nyilvánította.

A közgyűlés tagjait kínosan érintette ez a váratlan intézkedés. Hangosan adtak kifejezést meglepetésüknek s kifakadások hangzottak el dr Debreczy Béla ellen, aki a hosszadalmas felszólalásával átbeszélte a közgyűlést.

A közgyűlés résztvevői közül alig 5-6 személy távozott el a gyülesteremből. A többiek dr Szabó Zoltán népszövetségi elnök kérésére helyükön maradtak s dr Ambrus Imre segédlelkész javaslatára elhatározták, hogy küldöttséget menesztenek az eltávozott dr Péter Antal apátplébános után, kérésükre a gyűlés újra megnyitását és a választások megtartását. A Fekete Frigyes, dr Szabó Zoltán, Dániel Antal és Szávay Béla tagokból álló küldöttség fölkereste azt apátplébános urat, aki azonban a nyugodtabb légkör érdekében továbbra is fenntartotta az ülés bezárására vonatkozó intézkedését.

A gyűlés résztvevői a legnagyobb rendben és csendben azzal oszlottak szét, hogy a közgyűlési határozat értelmében 1939 június 4-én megtartandó folytatódó közgyűlésen újból megjelennek. Addig is mindent megtesznek a belső béke és nyugalom helyreállításához, hogy Erdély legnagyobb katolikus egyházközségében megindulhasson a nyugodt építő munka.

Franco tábornok ünnepes keretek között nyújtotta át, az olasz és német önkénteseknek a magas katonai kitüntéseket, melyeket a spanyolországi harcokban érdemltek ki.

HIREK

Szerkesztőség, és kiadóhivatal:
Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lel.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

DOKTORÁVATÁS. A kolozsvári tudományegyetemen a napokban jogtudományi doktorrá avatták új. Gál József bejegyzett ügyvédet, dr Gál József ügyvéd, birtokosnak, a Katolikus Népszövetség csikszeredei elnökének fiát. A város társadalmában közszeretettel álló fiatal jogi doktor egyik igen munkás tagja a csiki munkaterületnek.

Zürichi zárlat. Párizs 11.75 fél, London 20.77 háromnegyed, Newyork 443.75, Brüsszel 75.57 fél, Milánó 23.95, Amszterdam 238.10, Berlin 178, Prága 15.25, Varsó 83.75, Belgrád 10, Bucurejti 325.

GRÓF BÉLDY GYÖRGY HALÁLA. Mint részvétellel értesültünk, vasárnap hosszas szenvedés után 62 éves korában elhunyt gróf Béldy György földbirtokos. A megboldogult már régebbi idő óta súlyos betegséggel küzdött és most gyözedelmeskedett rajta a gyilkos kór. Gróf Béldy György a kolozsmezei Gyeke községben gazdálkodott s közéleti szerepet nem vitt, mégis halála érzékeny veszteséget jelent az erdélyi magyar társadalomra. Halálát nejlén, sz. Szilvássy Margiton kívül előkelő rokonság, u. m. a Béldy-, Bornemissza-, Markovics-családok gyászolják. Dr. Markovics Manó gróf Béldy Judit fivérének gyászolja az elhunytban. Temetése kedden ment végbe a Béli községben levő családi sírkertben.

Román és kisebbségi ügyvédek szolidaritását kívánta egy román ügyvéd. Temesvár. Saját tud. Az ügyvédi kamara most megtartott közgyűlésén megállapították, hogy a kamarába az elmúlt évben négyszázhuszonkét ügyvéd és negyven ügyvédjelölt tartozott. Az évi jelentés többek közt megállapítja, hogy az ügyvédi jövedelmet károsan befolyásolja a zugirások és illetéktelen közvetítők tevékenysége, valamint a közjegyzők némely eljőga és számos községi jegyző eljárása, akik az ügyvéd hatáskörébe tartozó ügyeket is elvégznek. A felszólalók sorában Radulescu Viktor dr. a román és kisebbségi ügyvédek szolidaritását kívánta.

SOROZATOS REPÜLŐGÉP-SZERENCSÉLTENSÉGEK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN. Londonból jelentik: Az Egyesült Államokban az elmúlt vasárnap nyolc repülőgép zuhant le, köztük egy bombavető is. A repülőgép-szerencsétlenségek következtében tizenhat személy életét veszítette, hat súlyosan megsebesült.

Kémkedés vádja miatt súlyosan elítéltek négy nagykarólyi embert. Kolozsvár. Saját tud. A katonai törvényszék kedden délelőtt hirdetett ítéletet négy nagykarólyi lakos kémkedési pörében. Az ítélet értelmében a törvényszék Csökör Lajost 15 évi, Husztinski Lászlót, Böszörményi Ferencet és Leitner Károlyt 20-20 évi fegyházbüntetéssel sújtotta, idegen állam javára elkövetett kémkedés vádja miatt.

JÉGESŐ PUSZTÍTOTT A BANYAVIDÉKEN. Saját tud. Vasárnap délután az északi országrész felett újabb erős vihar vonult el. Felsőbánya. Kapnikbánya és Fernelzy határában jégeső hullott, amely Nagybanán is kisebb károkat okozott. A diónagyságu jég igen nagy pusztítást végzett a gyümölcsösökben. Leszakította a fiatal hajtásokat, elverte a fák virágát és a szántókon is fönkretette a vetés egy részét. A kár rendkívül nagy.

Az erdei pásztorkalibában hennégett egy hét éves csángógyermek. Csikszereida. Saját tud. Megrendítő gyermekszerencsétlenség történt a gymesi, „Hosszúvész” nevű havasban. Tankó József gymesfelsőbányai csángógazda, gyermekével, a hét éves Károllyal, felment a havasba és ott együtt legeltették a juhcsordát. Egyik éjjel az erdei kaliba kigyulladt, éppen akkor, amikor Tankó nem tartózkodott ott és a gyermek a kalibában hennégett. Tankó ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt indult eljárás.

Neves rajztanár halála. Temesvár. Saját tud. Csérgő Lajos, a piarista főgimnázium sok éven át volt rajztanára hatvannégy éves korában meghalt. Tanítványai általa alapos ismeretekhez jutottak, szerették és becsülték őt. Nagy zenészember is volt: művésziessen kezelte a tárogatót. Néhány év előtt egy érettségi kép miatt, amelyet ő díszített volt, el kellett hagynia a tanári pályát. Azóta óraadásal és festéssel foglalkozott, számos szép portrét festett. Felesége, született Mihálovics Gizella és Budapesten lakó fivére gyászolják.

A SZABADFÜRDŐ BERLETEK LÁTVÁNYOSSÁGI ADÓ ALÁ ESNEK. Szatmár. Saját tud. A szatmári pénzügyigazgatóság értesítést küldött a szatmári szabadfürdőtulajdonosoknak. Az értesítésben hivatkozik a pénzügyminisztérium új látványossági adórendszerére, amelynek alapján a szabadfürdő-berleteket is látványossági adóval terhelték meg. Egy egész évi családi bérletet, amely Szatmáron ötszáz leibe került, háromszáz leli látványossági adó alá esik. A családi bérletet azoknál, akiknek saját kabinjuk van, külön száz leli kabinbiztosítási díj terheli. Ezek szerint Szatmáron az Olimpia szabadfürdőben egy évi bérlet 900 leibe kerül. A személyjegyeket két leli látványossági adóval terhelték meg.

A kolozsvári szakmai szervezetek vezetőségének konferenciája. Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári szakmai szervezetek vezetősége május 25-én és 26-án kétnapos konferenciát tart Kolozsváron. A konferencián résztvesznek a Szamos tartomány valamennyi szakmai céheinek képviselői. A tanácskozással a szakmai szervezetek új helyzetének tanulmányozására irányulnak.

NAGYSZABÁSÚ LÓVERSENYT RENDEZTEK TORONTÓBAN AZ ANGOL KIRÁLYI PÁR TISZTELETÉRE. Londonból jelentik: Az angol királyi pár tiszteletére rendezett ünnepségek befejezéséül, a torontói legregőbb lóversenypályán 40 ezer főnyi közönség jelenlétében nagyszabású lóversenyt rendeztek.

Új záróra Szatmáron. Saját tud. A munkügyi feügyelőség hétfőtől kezdve új zárórákat léptetett életbe Szatmáron. Mint ismeretes, a városban eddig a munkaadók és alkalmazottak megegyezése alapján külön zárórarendszer volt életben. Az új rendszer értelmében a belvárosi fűszerüzletek egész évben délelőtt 8-1-ig, délután 4-7-ig tarthatnak nyitva. Ünneppnap előtti estén 8 órakor van a zárás. A külvárosi üzletek záróját külön rendszer szerint állapították meg, ugyancsak a mézárások, borhelyek és a virágüzletek záróját is. Ez utóbbiak a régi rendszer szerint dolgozhatnak.

MEGHALT TOMPA KÁLMÁN VOLT SZINIGAZGATÓ. Szombathelyről jelentik: Tompa Kálmán színész és színigazgató 79 éves korában meghalt. Tompa Kálmán a háború előtt Erdélyben volt színigazgató, majd Szombathelyre költözött. Fia, Tompa Béla volt nagyváradi, jelenleg budapesti színművész és leánya, Tompa Irma gyászolja, aki szintén színésznő volt, jelenleg pedig Szentés város főjegyzőjének a felesége.

Jó eredménnyel zajlott le a csikszeredei pünkösdi országosvásár. Csikszereida. Saját tud. A napokban zajlott le a kétnapi állatvásárral összekötött pünkösdi országosvásár. Az állatvásár régen nem tapasztalt nagy felhajtást eredményezett. Több mint háromezer állatot hajtottak fel. A kereslet is meglehetősen volt. Számos idegen vevő jelentkezett. Németország részére is történtek vásárlások. Hat darab nehéz ökröt vettek meg németországi kivitelre. Ezeknek az állatoknak élő súlyáért 16 leit adtak különként. Kötötték összesen 650 vacárt. A következő árak alakultak ki: ökrötínó párja I. oszt. minőségben 14-16 ezer lei. II. oszt. minőségben 12-14 ezer lei. III. oszt. minőségben 9-12 ezer lei. Tehenek közül az I. oszt. minőségűért 9-10 ezer lei, a II. osztályúért 6-10 ezer lei adtak. Sertést a piacra nem hajtottak fel. Az állatvásár eredménye jónak mondható. Eladták a felhajtott állatok húsz százalékát. A kirakóvásár nagy kínálat és mérsékelt kereslet mellett szintén eredménnyel zárult.

Már harmadszor gyulladt ki a bélbóri fűrésztelep kazánháza. Csikszereida. Saját tud. A Smllovits és Gerszon-cég tulajdonát képező, bélbóri, Rekettyés-telepen lévő fűrészüzemében az idén már harmadszor keletkezett tűz. A napokban éjjel egy órakor gyulladt ki a kazánház, minden valószínűség szerint a gőz gép tűzkamrájában eloltatlanul maradt tüztől. Elpusztult az egész gépház, súlyosan megrongálódott a gőz gép és tűz martaléka lett jelentékeny mennyiségű deszkanyag is. A kár megközelíti a félmillió leit.

TÜZ A BUDAPESTI VÁROSI SZÍNHÁZBAN. Budapestről jelentik: Hétfőn este tűzriadalom támadt a Városi Színházban. Sauer Emil zenekari hangversenyén. Közvetlenül a hangverseny befejezése előtt, amikor a világhírű művész elhagyta a pódiumot, sűrű füst szállt fel a zongora mögött, majd lángnyelvek csaptak fel. A közönség, bár a nézőtér zsúfolva volt, fegyelmelzetten viselkedett s közben a zenekar tagjai, majd a színházi tűzoltók elfojtották a tüzet. Csak a karmesteri kottaállvány és a partitúra-köteg égett el. A tüzet valószínűleg az egyik zenekari lámpában keletkezett rövidzárlat okozta. A tűz elfojtása után a nézőtérben ismét felharsant a taps és Sauer Emil, a színpadon kerengő füstben még egy számmal megtoldotta műsorát.

Holttest a vasúti sínek között. Csikszereida. Saját tud. Az egyik hajnalban pályavizsgálóként teljesítő vasútiőr borzalmasan összeroncsolt holttestre bukkant a Csikszentmihály állomás közelében. A helyszíntre kiszállt bizottság megállapította, hogy Tatár Ignác 27 éves csikszentmihályi legény, holttestéről van szó. A vizsgálat megindult annak megállapítása végett, öngyilkosság, vagy bűntény történt-e?

A nyílt utcán agyonlőtte magát egy betörő. Szatmár. Saját tud. Részletesen beszámoltunk arról a vakmerő betörésről, amelyet Gherasim Ioan szatmári adóhivatali főnök lakásában követtek el. Az ismeretlen tettesek megsebesítettek senki sem tartózkodott otthon, alkalccsal kinyitották az ajtókat és a lakásból 16 ezer lei készpénzt és 10 ezer lei értékű ékszert vittek magukkal. A rendőrség hetekig nyomozott az ügyben, azonban eredmény nélkül. Hétfőn délelőtt aztán váratlan esemény fedte fel a tettes kilétét. A hajnali órákban a nyílt utcán agyonlőtte magát Garb János 28 éves szabó és kőműves. A fiatalember hajnalig mulatott Eva András nevű barátjával. Éjjel 3 óra után hagyták el a kocsmát és a Stefan O. Josif-utcán hazafelé tartottak. Eva elbeszélése szerint Garda igen rossz kedvé volt. Előrántotta menetközben a revolvert — amelyről ő azt hitte, hogy játékpisztoly — és kétszer egymásután a levegőbe lőtt. Amikor a harmadik lövés is eldördült, Garda — aki a golyót a fejébe röpítette — holtan esett össze. A rendőrség a tiszteletesnek látszó ügyben azonnal megindította a nyomozást és elsősorban azt akarták megállapítani, hogy honnan származik a revolver. Felhívják a bűnügyi osztályra Gherasim Ioan adóhivatali főnököt, aki a Garda revolverében a sajátját ismertte fel. A fegyver a betörés alkalmával tűnt el a lakásáról. A bűnügyi nyilvántartó pedig rövid idő múlva kiderítette, hogy az öngyilkos Garda betörés miatt már többször büntetve volt. A rendőrség fellejtése szerint az adóhivatal lakását Garda füstölte ki, néhány büntetés segítségével. Most a büntetés után folyik a nyomozás. Garda holttestét felboncolják és csak azután temetik el. Tisztázni kell a rendőrségnek azt is, hogy az öngyilkos fiatalember miért dobta el magát az életét?

Csikmegyében fellépett a száj- és körömfájás. Csikszereida. Saját tud. A ragadós száj- és körömfájás betegsége, mint előrelátható volt, Csikmegyében is fellépett. Az első esetet Gyergyócsomafalván állapították meg a napokban. Ettől a betegségtől öt év óta mentes volt a vármegye. Tavaly az ország nyugati, Jugoszláviával és Magyarországgal határos vármegyéi már fertőzöttek voltak. Lassan terjedt. Az idén tavasszal azonban már a Székelyföldre is elérkezett. Háromezék, majd Maros, később Udvarhely megyékben ütötte fel fejét. Tekintve, hogy a betegség rendkívül ragadós és hogy a megye állatállománya több évi mentessége miatt igen nagy mértékben fogékony a betegség iránt, az állategészségügyi hatóságok a legmesszebbmenő intézkedéseket megtették a betegség síma és veszélytelen lefolyására. A száj- és körömfájásbeteg könnyen megkaphatja az ember is. Ezért a beteg állat tejét csak jól felfőzve, legalább tízpernyi forralás után szabad csak felhasználni, másképpen az ember is súlyosan megbetegedhetik. A száj- és körömfájást, a törvény szigorú következményeinek terhe alatt minden állattulajdonos köteles azonnal jelenteni az előjáróságnak, mely aztán tovább jelenti a megbetegedéseket a járási és megyei állategészségügyi hatóságoknak.

Dr. Czumbel Lajos:

Május királynője

Elmélkedések Szűz Máriáról.

Ára 60 Lei
és 10 Lei portó

Törvényszéki főelnökkválasztás Csíkszeredában.
Saját tud. Constantin Mărișor törvényszéki főelnököt az igazságügyminisztérium előterjesztésére Marosvásárhelyre helyezték át. Helyébe Gheorghe Cârdej marosvásárhelyi törvényszéki bírót nevezték ki a csíki törvényszék főelnökévé. Az új elnök az esküt ünnepélyes keretek között már le is tette.

A légi és tengerészeti minisztérium felhívása.
A légi és tengerészeti minisztérium felhívja azokat a kereskedelmi és ipari vállalatokat a figyelmét, amelyek a gázmaszkok rendelkezésével kapcsolatban az 1939. január 26-i, 267. számú magas királyi dekrétumban fel voltak tüntetve, hogy a S. A. R. I. A. C. R. művek, melyek felhatalmazást kaptak gázmaszkok gyártására, nem vehetnek fel rendeléseket, mert a műhelyei nincsenek termelésre felkészülve. A minisztérium ezúton kéri mindazokat, akik a rendelkezésekre előleget folyósítottak, hogy közöljék a rendelés eszközésének időpontját és a rendelések összegét.

SZAMOS DOHÁNYÁRUSÍTÁSI ENGEDÉLYT SEMMISÍTETTEK MEG NAGYBÁNYÁN. Saját tud. Megírtuk, hogy a szatmári dohányjövédéki igazgatóság felterjesztést tett Bucarestben és javasolta, hogy Szatmár-megyében a dohányárusítási engedélyek számát mérsékeljék. A központi igazgatóság Szatmáron és a környékén 108 engedélyt vont vissza. Egy most érkezett rendelet értelmében Nagybányán tizenegy árusítási engedélyt semmisítették meg.

Kétévi börtönrre ítélték a fuvarlevelet hamisító vasúti forgalmi tisztviselőt. Csíkszereda. Saját tudósítónktól. Máthé Lajos volt csíki forgalmi tisztviselő még 1927-ben meghamisította „Putna” fűrészüzem fuvarleveleit, amivel 200 ezer lej kárt okozott a vasútnak. Tizenkét év után most került tárgyalásra az ügy. A törvényszék a fuvarlevelet hamisító volt vasúti forgalmi tisztviselőt kétévi börtönnel sújtotta.

Adomány. Özv. Horváth Ferencné részére N. N. Ceraș megye 300 leit küldött. Eljuttatjuk.

Az aradbelvárosi plébániához csatolták az arad-ségai egyházközséget

Arad. Saját tud. Arad egyik külvárosában Ségában az 1935-ik esztendőben épült fel az ott élő mintegy 2000 főnyi római katolikus hívő számára az új templom. Arad-Séga, Poltura és Buzsák egyházközségéig az arad-gáji plébániához tartoztak, de az új templom felépítése óta a ségai templomba jártak az Arad külvárosában élő katolikus hívek.

Az elmúlt év őszén az Arad-ségai hívek kérétek a temesvári püspökségtől, hogy egyházközségként az Arad belvárosi plébániához csatolják őket. A gáji egyházközség 1938. augusztus 15-ikén tartott gyűlésén megadta a hozzájárulását ahhoz, hogy a ségai hívek a jövőben az aradi plébániához tartozzanak s ezután a püspökség 6080—1938. szám alatt kérte, hogy az aradi plébánia szorgalmazza az ügyet. Az aradi egyházközség kifogást nem emelt a ségai hívek kívánsága ellen, csupán fenntartotta a jogot arra, hogy abban az esetben, ha az egyházközség által fenntartott iskolába az újonnan megalakuló ségai egyházközségből, — amely az aradi plébániához tartozna, — tanulók jelentkeznek, úgy az iskolák fenntartási költségeire a ségai egyházközségtől is a tanulók után aránylagos hozzájárulást kívánnak. Dr. Lakatos Ottó minorita rendtartományi főnök, szent-északi tanácsos, aradi plébános jelentést tett ezután az ügyről és az aradi egyházközség határozatáról a temesvári püspökségnek és dr. Pacha Ágoston átiratban megbízta dr. Lakatos Ottót továbbra is az ügyvitellel.

Az arad-ségai római katolikusok kérése ügyében most érkezett meg a végleges döntés. A temesvári püspöki átirat, amelyet 1924—1939. szám alatt küldöttek meg most az aradi plébániára, intézkedik a csatlakozásról:

„Az arad-ségai és buzsaíki hívek lelki ellátása — írja a püspöki határozat — és szükségleteinek kielégítése megokolja az ezen területen lakó katolikus hívek arra irányuló kérelmét, hogy az arad-gáji plébániától elcsatoltassanak és mint leány-egyház az aradi plébániába bekebeleztesenek. Figyelembevéve az arad-gáji választmány 1939. évi augusztus 15-én küldött határozatát, valamint az aradi, arad-gáji és arad-ségai hívek képviselőinek vonatkozó állásfoglalását, a következőkben intézkedem:

Arad város azon területét, amely a pécskai vasútvonal, Str. Orizontului, Str. Bălcescu, Str. N. Bolcaș, B. Maracine, I. Weitzer és Calea 6 Vana-tori között fekszik, a mellékelt térkép szerint, ezennel mint leányegyházat az aradi plébániához csatolom. Ezen filiálison önálló egyházközség is alakul, amely az aradi egyházközséggel annyiban áll kapcsolatban, hogy abban az esetben, ha a filiálisból az aradi katolikus iskolákba jelentkeznek katolikus tanulók, ezek tandíjáról, amennyiben fizetni nem tudnak, a ségai egyházközség gondoskodik. Ellenkező esetben a tanulók az aradi iskolákba nem vehetők fel.

Jelen intézkedésem jogilag 1939. április hó 1-ével visszamenőleg lép életbe. — Temesvár, május hó 13. — Ágoston püspök”.

Társadalmi élet

Misszió Magyarlaponon. Beke Kázmér ferenc-rendi atya négynapos missziót tartott a községben. A missziós atya szentbeszédeit minden alkalommal a hívek száza hallgatták meg és a misszió végeztével az egész község katolikusága közös szentáldozáshoz járult. A sikeres missziót egyébként anyák ünnepe zárta be.

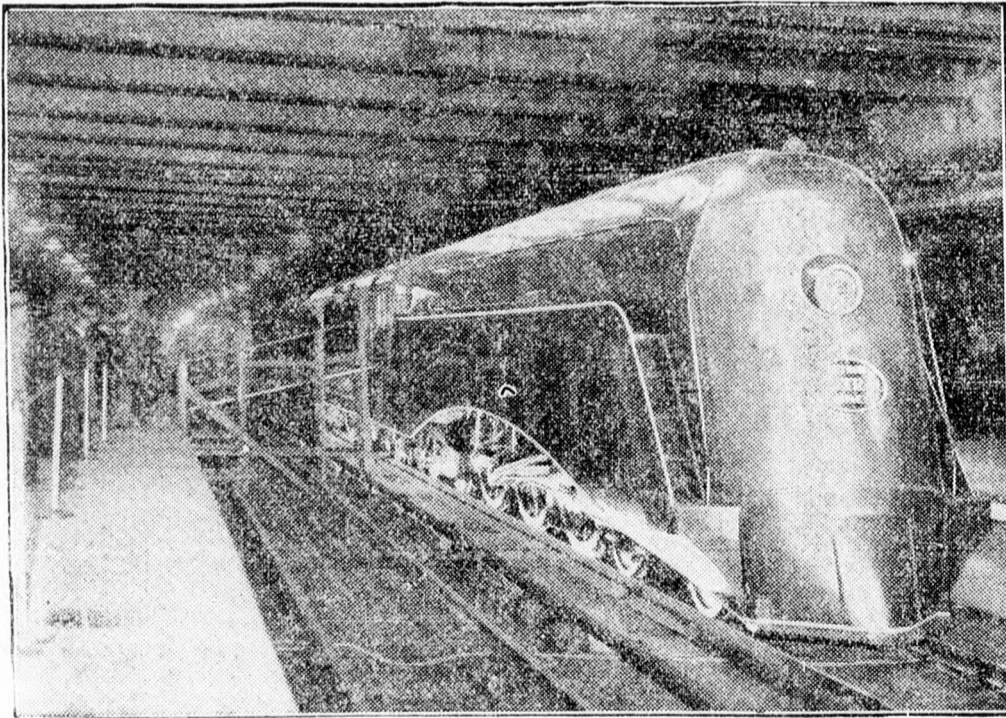
ANYÁK NAPJA A TEMESVÁRI KATOLIKUS FIÚ-GIMNÁZIUMBAN. Meleg ünnepség színhelye volt vasárnap a temesvári magyar tannyelvű katolikus fiú-gimnázium, amelynek növendékei szülői délután keretében ünnepelték az anyákat. A Királyhymusz és dr. Rajka Géza igazgatónak az iskola nevelési elveit ismertető bevezetője után a Rieser Vilmos tanár vezetése alatt álló intézeti énekkar több dallal, Taranak Alfréd, Horosnyi Sándor, Tóth Pál, Turi Márton és Lőrinczi Ferenc tanulók pedig szavalatokkal szerepeltek. Gyermekük szeretetét és háláját Croget Ferenc IV. oszt. tanuló fejezte ki az anyák iránt. A műsor végén Kayser Lajos prelátus-nagyprépost, az iskolaszék elnöke intézett buzdító beszédet a megjelentekhez s örömmel állapította meg, hogy a katolikus fiú-gimnázium új, friss lendülettel végzi oktató és nevelő munkáját. Végül a tanulók virágcsokrokkal kedveskedtek az anyáknak, akik meghatótt szeretettel ölelték szívükre gyermekeiket.

Anyák napja Székelyveléckén. Kedves és meleg ünnepélyel ülték meg a község katolikusai az Édesanyák Napját. Az iskolás gyermekek és a Kis Keresztesek a műsor keretében szép alkalmi költeményeket szavaltak. Ünnepi beszédet Ilyés Lajos magyarországi plébános mondott. Csiszér András VI-ik osztályú tanuló, Birtalan Lajos, Dán Géza, Sántha K. Magda, Tóth Vilma, Csiszér Jolán és Birtalan Irén szavalták a verseket. Az ünnepség legkedvesebb részét „Hódolat a Szűzanyának”, Égi és földi Anyánk” c. jelenet alkotta. A két jelenet ügyesen adták elő: Birtalan György, Csiszér Irma, Birtalan Benedek, Sütő Katalin, Csiszér Erzsébet, Hajdú Róza, Birtalan Vilma, Csiszér Veronka és Birtalan Kati. Az ünnepély sikeréért Lozonczy Magda tanítónőt illeti dicséret.

Folyóirat-szemle

Megjelent a Jóbarát. Keresztény magyar ifjúságunk nélkülözhetetlen folyóirata: a Jóbarát májusi száma a következő tanulságos és gazdag tartalommal jelent meg: Reischel Arthur: Meghalt Tóth Tihamér. — Dr. Scheitz Vilmos: A gyógyászat kincseskamrájából: az insulín. — Flórián János: Evszakik (vers). — Borosnyay Károly: Ki volt az európai petróleumkirály? — Biró Vencel: A káromkodó gyermek bűnhődése. — Papp Asztrik: Két vers. — Gibraltár (képmagyarzat). — Khell István: Arany „Toldi”-jának nevelő értéke. — Mária Kongregáció — Kósa János: A téherkeresztes gáz. (Folytatásos ifjúsági regény, 9. közlemény.) — Fakadó rügyek. — Szentől-szemben. A Jóbarát megjelenik minden hónap 15-én. Előfizetés egy évre 120 lei. Egyezsám 14 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Str. Kogălniceanu 2. sz.

Épül Helsinki mellett az olimpiai falu, amely a jövő esztendőben szállása lesz a világ atlétáinak. Erről a nagyszabású s mind az öt világrézst érdeklő építkezéséről közöl színes cikket Lengyel János tollából a KÉPES KRONIKA legújabb száma, amely most is tele van érdekesebbnél érdekesebb olvasnivalókkal. Az irodalmi részben Tóth László, Dallos Sándor, Gyallay Domokos, Galamb Sándor, Kállay Miklós, Kinizsi Andor, Mákócsy Eta, Rónay Kázmér, Kánya Teca írásai olvashatók. Ancy Dupré, a Képes Krónika párizsi munkatársa newyorki kirándulásával kapcsolatban folytatja a Newyorki leveleket. Pantol Márton a „Schola cantorum Sabariensis”-ről írt cikket. Ez a szombathelyi énekkar ünnepi hangversenyt ad a májusi budapesti katolikus nagygyűlés alkalmából. Vargha Ilus, a kitűnő vívóbajnoknő a színészek vívásáról, Kolozsy Gábor a kutya kiállításról írt színes cikket. Saád Béla színházi, Endrődi Béla társasági, Kolba Gyula film, Szepes Béla sport, Dietl Fedor zenéi, Haduifalvi Marica divatkrónikája, Natter-Nád Miksa Virágapóléa, Farnadi Ilonka Kézimunkája csupa érdekesség. Cavallier József folytatja népszerű tudományos cikksorozatát, Hajnady Pál pedig „Három völgyén” című regényét. A kitűnő hetilapot, amelynek számonkénti ára 12 lei, Gáspár Jenő szerkeszti.

Newyork a vasúti forgalmat a föld alatt bonyolítja le s a vasút csak a város területén kívül emelkedik ki a földből, ahol néha három emelet mélyen vannak a pályák. Ez a kép a Newyork—Csikágó között közlekedő legmodernebb felszerelésű és berendezésű amerikai expressz-vonatot mutatja, Newyork központi, földalatti pályaudvarán.

Színes pósta

MENYASSZONYPIAC PRÓBAKONYHÁVAL

Newyorkból jelentik: Az itteni Palisades Park-ban Bert Nevins vállalkozó menyasszony-piacot szervezett, ahol magányos férfiak és nők, akik házasodni akarnak, találkozhatnak, kölcsönös igényeiket és házassági feltételeiket közölhetik és az ajánlatok között a helyszínen válogathatnak. A házassági piac berendezéséhez tartozik egy próbakonyha, ahol a menyasszonyjelöltek sütés-főzési tudásukat mutathatják be gyakorlatilag és egy hiteltudósító iroda, mely házasulandók anyagi viszonyait állapítja meg.

FALÁBÚ SAS.

Rómából jelentik: Az aostai vasútállomás közelében nemrég egy hatalmas sas szállt le, amelynek füllába teljesen össze volt roncfolva. A foglyulejtet madáron a helybeli állatorvos jólsikerült műtétet hajtott végre: amputálta a szétrozsolt lábát és helyébe falábat illesztette. A sas nyugodtan tűrte a műtétet és néhány nap alatt teljesen összeszedte magát. A könnyű falábat éppúgy tudja használni, mint eredeti lábát és már vígan ugrál rajta, sőt a repülésnél sem akadályozza. A falábú sas, amelynek messze vidékről csodájára jártak, nagyon ragaszkodik a műtétet végző állatorvoshoz és nem sok kedvet mutat hozzá, hogy visszaszerezze teljes szabadságát.

EGYIPTOMBAN KÉMGYANUSNAK TARTJÁK AZ EURÓPAI TÁNCOSNÓKET

Kairóból jelentik: Egyiptomban heves kémüldözés folyik. A honvédelmi minisztérium megtiltotta az egyiptomi szárazföldi és légi haderő tisztjeinek az olyan varietészínházak és kabarék látogatását, ahol európai táncosnők és artistanők lépnek fel. Attól tartanak ugyanis, hogy az idegen Delilah hadititkok elárulására csábíthatják az ifjú tiszteket. Jelenleg körülbelül 300 artistanő és táncosnő van szerződötve Egyiptomban. Működési engedélyüket a belügyminisztérium fokozatosan meg fogja vonni.

A LÉLEKTAN KITŰNŐ FEGYVER A RABLÓTÁMADÁS ELLEN.

Newyorkból jelentik: L. Thomsont, a baltimorei főiskola lélektani tanárát torzonborz külsőjű, gyanus idegen állította meg éjjeltájt egy elhagyott utcában, pénzt vagy életet követelve. A tanár nyugodtan felelte: „Bátran agyonlőhetsz, éppen öngyilkos akartam lenni. Nincs egy árva centem se, három nap óta egy falatot se ettem.” A rabló meghökkenett, majd ellágyulva zsebébe nyúlt és egy húszcentest csúsztatott kiszemelt áldozata markába. A tanár hálálkodva távozott, nem árulva el, hogy pénzestárcáját százdolláros bankjegyek duzzasztják. A lélektan ismerete a gyakorlatban kitűnően bevált.

A BOLYGÓ HOLLANDUS SZOMORU TAPASZTALATAI

Amsterdamból jelentik: Teo Osterhaus hajóskapitány világhörülő útja során családjával együtt Singaporéba érkezett. A bolygó hollandus tizenhét év óta utazik megszakítás nélkül. Idáig hetven országot járt be és 435.000 kilométert tett meg. Csalódottan jelentette ki, hogy a világ egyetlen pontján sem sikerült eddig békét és boldogságot találnia. Mindenütt bizalmatlanságot, féltékenységet, hadikészülődéseket, háborús aggodalmakat, gazdasági elzárkózottságot vagy forradalmakat tapasztalt. Az a végső reménye, hogy talán távol a civilizációtól, valamelyik lakatlan szigeten lel meg a nyugalmat.

TURISZTIKA

A Sasok-Vulturii Turista Egyesülete május hó 28-án és 29-én hagyományos torockói kirándulását megrendezi. Utközben felkeresik a Géczyvárat, a torockószentgyörgyi várat és a tordai haeadékat. Visszatérőben ünnep másodnapján pár órát Kolozsváron töltenek. Indulás 28-án reggel 4 órakor, visszaérkezés 29-én éjjelkor. Részvételi díj tagoknak 250 lei, vendégeknek 280 lei. Jelentkezni az egyesület helyiségében (Str. dr. Lazar Aurél 14), Mocsáry Irógépvállalatnál (Bul. Regele Ferdinand) és Gyenge István ékszerésznél (Str. Alexandri).

Légyvédelmi oktatótanfolyamok Nagyváradon és Bihar megyében

Nagyvárad. Saját tud. A vároháza polgármesteri hivatala a közönség tudomására hozza, hogy a VI. hadtestparancsnokság 1939 május 6-án kelt 35715. számú rendeletének megfelelően a légi zóna parancsnoksága Nagyváradon és Bihar megyében oktató kurzusokat rendez azon személyek részére, akik a jövőben a légi támadás elleni védekezésben (passzív védekezés) aktív részt óhajtanak venni. A kurzusokon a következő dolgokra vonatkozólag nyerhetnek tájékoztatást:

— A légi támadás elleni védekezés megszervezése, hogy a mérgees gázok veszélyének ellen lehessen állni.

— A harci gázok és az ellenük való eljárás (egyéni vagy kollektív).

— A tűzveszély elleni harc.

A tájékoztató passzív védekezési kurzusok Nagyvárad és a megye részére május 27-én délután fél 4-től fél nyolcig, valamint május 28-án délelőtt 8-tól 12-ig lesznek megtartva.

A kurzusokon részt vehetnek a légi támadás elleni védekezésre irányuló törvény 8-ik szakaszában foglalt magánszemélyek (kivételek a passzív védelem vezetői, az autonóm jövedékek, a tartományok, a prefekturák, törvényhatósági városok, egyéb városok és az I. kategóriába tartozó berendezések főnökei) akik majd a légyvédelmi központ kurzusait fogják látogatni.

A légyvédelmi tájékoztató kurzusokra a vároháza légyvédelmi irodájában (II. emelet 34. számú szoba) lehet beiratkozni, akár személyesen, akár felbélyegzett kérvénnyel, melyben minél olvashatóbban legyen kimutatva:

A résztvevő neve:
Foglalkozása.
Nemzetisége.

A nyilvántartásban való szereplés igazolása.
Lakása: helység utca szám

Milyen irányban működött, vagy akár működni a jövőben a légyvédelmi területen.

A nagyobb számú személyzettel bíró ipartelepek egy kimutatást terjesztenek be a résztvevők összes adataival, fényképekkel és szelvényekkel.

A kurzusokon csak a vállalatok főnökei, ügyvezető tanácsai, valamint ezeknek a képviselő személyzete vehetnek részt, de semmiképp sem munkások vagy mesteremberek. Ezek a törvény 7-ik szakaszában előírt heti kiképző órák keretében lesznek tájékoztatva.

A kérvénnyel egyidejűleg le kell tenni két fényképet (igazolványkép, 6x9) minden résztvevő után, valamint a pénzügyigazgatóság elismervényét arról, hogy a Szamos tartományi légyvédelmi szolgálat részére 200 lejt befizettek. Ez az összeg a kurzusok megszervezésével és működésével járó szükséges első kiadások fedezésére szükséges.

Minden résztvevő a tájékoztató kurzusokra magával kell hozza:

A személyazonossági igazolványát.

1935 típusú gázmaszkot.

100 gramm szeszt, vagy troximetilt a gázmaszkok fertőtlenítésére.

Egy 5 leles csomag vattát.

Ezeket a kurzusokat a törvény 8. szakaszában foglalt magánszemélyek fogják látogatni, mely után akit passzív védekezés területén működni találnak anélkül, hogy a Nemzetvédelmi minisztérium passzív védekezési tájékoztató kurzusait látogatták volna, a törvény 63. szakasza értelmében meg lesznek büntetve.

Nagyvárad, 1939 május 22.

A MONT iroda főnöke:

Pildan sk.

Polgármester:

A. Ghirila sk.

Hirdetmény a háztartási alkalmazottak kereseti adójának befizeléséről

Nagyvárad. Saját tud. A biharmegyei pénzügyigazgatóság kivetési osztálya az április hó 1-én módosított egyenes adótörvény alapján közli, hogy azok az adófizetők, akiknek háztartási alkalmazottai — szolgák, cselédeleányok, szakácsok, nevelőnők, stb. — vannak. 1939 április 1-ével kezdődőleg kötelesek a háztartási alkalmazottak fizetése után járó adót levonni és az államnak befizetni. E célból fizetési kimutatás-nyomtatványokat kell vásárolniok bármelyik könyvkereskedésben, amelybe beírják a háztartási alkalmazott teljes nevét és havi fizetését s aztán minden hónapban jelentkeznek a pénzügyigazgatóságon. (2. em. 36. sz. szoba) a következő sorrendben: Az A—G kezdőbetűsek 15—20. a H—O betűsek 21—25. a P—Z betűsek 26—30 között. Itt ellenőrzik a benyújtott fizetési ívet s aztán az adó kiegyenlítése a földszinti 7-es számú szobában történik.

A tolongás elkerülése céljából megengedik, hogy a cselédeleányok, nevelőnők, stb. adója három hónapra előre legyen fizethető.

Akik háztartási alkalmazottai fizetési adóját április 1-ével kezdődőleg legkésőbb május 31-ig nem fizetik be, büntetésben részesülnek, ami a tartozott adó háromszorosán kívül 2000 leig terjedő pénzbírság.

A pénzügyigazgatóság egyidejűleg felhívja az ügyvédeket, akik havifizetéses jelöltekkel gépirónőket, titkárokat vagy irodaszoigákat tartanak, valamint az orvosokat és fogászokat, akiknek havi szabott fizetéssel díjazott segédszemélyzetük van, hogy a törvény vonatkozó szakasza értelmében vonják le az ezek fizetése után járó adót és a törvény által előírt határidőn belül minden hónap 15—30-ika között a fentiek szerint fizessék be az államnak, mert ellenkező esetben a törvény értelmében büntetettnek.

Apeákiedetése

Allást keres szavanként 1 lei

Házvezetőnőnek elmenne középkorú nő, vidékre is. — Burikné, Nagyvárad, Str. Simeon Barnut 30.

Allást nyee szavanként 2 lei

Hentes üzletbe kiszolgáló segéd felvétetik. Nagyvárad, Strada Fabricelor 31.

Lakás szavanként 3 lei

Csinosan butorozott szoba olcsón kiadó. Nagyvárad, Str. Nicolae Jiga 5.

Kétszobás utcai lakás mellékkeliségekkel egy 1-ére kiadó. Vajna, Nagyvárad, Holban-u. 22.

3 szobás modern lakás azonnalra kiadó. Ugyanott egy portál redőnnel együtt eladó. Nagyvárad, Piața Regina Maria 3. Portar.

Kiadó unius 1-re 1 egyszobás konyhás lakás. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.

Hülélféle szavanként 3 lei

Nyralók, üdülők figyelmébe! Nagyvárad szőlőhegyen lévő szép villa lakásomban butorozott szobák, elsőrendű ellátással üdülő betegeknek is kiadók. Közlebbi meg tudható a kiadóhivatalban.

Perzsaszőnyeg, (eredeti keleti minta, 2x3 méter) új állapotban, olcsón eladó. — Nagyvárad, Sft. Gheorghie-utca 7-a.

Olajfestmény, mely bibliatárgyú és igen értékes olcsón eladó. (Vallentini-ajándék). Cim a kiadóban.

Nyralók figyelmébe! Olcsó szobák kaphatók a Félix-fürdői erdőszőlő lakban. Értekezni Paizs József erdőszőlőnél, Baia Felix, jud. Bihar.

A nagyváradai mozgóképszínházak mősora : CORSO: SZAZ FÉRFI EGY LEÁNY. APOLLÓ: BOSPOR. DORIAN: ZAZA.

LEGUJABB

Cassulo András pápai nuncius résztvesz a csíksomlyói búcsún

Márton Aron püspök kíséretében meglátogatja a székelyföldi községeket

Csíkszereda. Saját tud. Az idei csíksomlyói búcsú jelentőségét növeli az a körülmény, hogy azon Cassulo András, pápai nuncius is résztvesz. Cassulo András — aki egyébként szerdán, 24-ikén ünnepli püspökké

szentelésének huszonötödik évfordulóját, — az idei pünkösdi nagy búcsúra Csíksomlyóba érkezik és Márton Aron püspök kíséretében meglátogatja a székely katolikus püspökségét. A pápai nuncius június 12-ikéig Borszákon fog tartózkodni.

Gafencu külügyminiszter közbelép a török kormánynál a babiloni szövetségi egyetértés helyreállítására

A jugoszláv külügyminiszterrel folyt megbeszélések méltatása a belgrádi és a római lapokban

Belgrádból jelentik: A *Politika* című jugoszláv lap beszámol Cincár-Markovics külügyminiszter és Gafencu román külügyminiszter vasárnapi találkozásáról. A lap fontosságot tulajdonít annak, hogy ez a külügyminiszteri találkozó Gafencu ankarai látogatása előtt folyt le. Cincár-Markovics és Gafencu kicserélték egymással a legutóbbi eseményekkel kapcsolatos nézeteket. Kétségtelen, hogy egyike a legfontosabb kérdéseknek, amelyek a figyelmet felkeltették, az angol-török egyezmény volt. A balkáni megegyezés a lap szerint továbbra is a béke eleme marad a Balkánon, de ma sincs minden zavaró körülmények nélkül.

Rómából jelentik: A *Messaggero* bucaresti jelentése szerint a Gafencu és Cincár-Markovics találkozáson igyekeztek összehangolni azokat

az eltérő felfogásokat, amelyek a román és jugoszláv álláspont között az angol-török szövetségi szerződés megítélése tekintetében fennállanak. Jugoszláv részről helytelenítik Törökország lépését és Markovics közölte Gafencuval, hogy a török lépés veszélynek teszi ki az egész Balkán-szövetség létét. Gafencu igyekezett megnyugtani Cincár-Markovicsot és biztosította, hogy legközelebbi ankarai útja során minden tőle telhetőt megtesz annak elérése céljából, hogy Törökország a jövőben ne menjen túl mostani magatartásán.

Gafencu tudvalevőleg a jövő hónap első felében utazik Ankarába. Egyes hírek szerint útja során találkozik Metaxas görög miniszterelnökkel is.

A német-olasz szövetséget lelkesen ünnepelték az olasz kamarában és szenátusban

A Popolo di Roma közlése szerint a nyugati demokráciák egy kis áldozattal létrehozhatják a megegyezést

Rómából jelentik: Az olasz sajtó figyelmét a német-olasz katonai szövetség jelentősége és nemzetközi kihatásai kötik le. A német-olasz szövetség megkötése még jobban növeli azt a törést, mely Franciaország és Olaszország között már évek óta megnyilvánult. E tekintetben jellemző Giunta nemzeti tanácsosnak, a fasiszta kamara hetfői ülésén történt felszólalása, melynek során kijelentette, hogy a latin testvériség megszűnt. A franciák, ugye mond, különben is kelták, nem igazi latinok és a latin nyelvet Julius Caesar hódítása következtében tanulták meg.

Az olasz kamarában és szenátusban lelkes jelenetek között vettek tudomásul a német-olasz szövetséget. A „Popolo di Roma” szerint a szövetségnek hármassá célja van.

1. Biztosítani a két nagyhatalom közös politikai akcióját.

2. Elkerülni a háborút. A szerződés e tekintetben kifejezetten juttatja a két nagyhatalomnak azt az óhaját, hogy a háborút a nemzeti büszkeséggel össze nem egyeztethető minden lehető eszközzel elkerüljék. Olaszország és Németország békét és nemzetközi együttműködést akar; ennek azonban az igazságon kell alapulnia.

3. Megnyerni a háborút. Mert amennyiben a szerződő felek minden ellenkező irányú erőfeszí-

tései ellenére a háború mégis kitörne, a két nagyhatalom együttes erővel vivja azt meg és annak közös irányításával növeli a győzelem esélyét.

A lap szerint a nyugati demokráciák ma még kis áldozattal mindent megtehetnek. Ma még lehetséges a lojális megegyezés. A jövő London és Párizs kezében van. Akármilyen történjék, az olasz és német nép biztos abban, hogy tíz év múlva Olaszország és Németország már megszerezte magának az anyagi függetlenséget és jólétet, amelyhez feltétlenül joga van.

A japán sajtó méltatja a német-olasz szövetséget

Tokióból jelentik: A „Kokumin” című japán lap szerint Japán a német-olasz katonai és politikai szövetségben a béke biztosításának fontos tényezőjét látja, mert védelmi szövetségről van szó. A „Nis-Nisi” című lap megállapítja, hogy ha Anglia és Franciaország továbbra is folytatja a bekerítés politikáját, akkor az esetleges háborúért rájuk hárul a felelősség. A „Yomi-Uri” című japán lap megállapítja, hogy az olasz-német szövetség jóval erősebb, mint a régi hármass szövetség. Anglia és Franciaország szerződési rendezései viszont nagyon függnek a szovjet támogatásától.

A cseh fasiszták helyet kérnek maguknak a protektorátus kormányában

Prágából jelentik: Hácha államelnök hétfőn fogadta Gayda tábornokot és a fasiszta párt végrehajtó bizottságának tagjait, akik egy emlékiratot nyújtottak át az elnöknek. Ebben azt követelik, hogy a fasiszták helyet kapjanak a kormányban, a zsidóellenes törvényeket a legrövidebb időn belül hirdessék ki és adjanak engedélyt a fasisztáknak, hogy a nemzeti összetartás pártján kívül is szervezkedhessenek. A cseh sajtó élesen támadja, míg a német sajtó kedvezően fogadja a fasiszták felépését.

Kedvezőtlenül áll a szlovák belső kölcson ügye

Pozsonyból jelentik: A szlovák belső kölcson ügye rendkívül rosszul áll. A kölcson jegyzése kudarcra fenyeget. A tisztviselők és alkalmazottak eddig alig jegyeztek valamit. A kormánybiztos felhívást intézett a városi alkalmazottakhoz, hogy legkevesebb egyhavi fizetésüknek megfelelő összeget jegyezzenek. A városi alkalmazottak körében a kormánybiztosnak ez a követelése nagy felzudulást keltett, mert anyagi helyzetük az élelmiszerhiány és az ennek következtében támadt drágaság miatt fokozatosan romlik.

Közeledés a Szovjet kívánalma szerinti háromhatalmi egyezményhez

Lengyelország nem kifogásolja az angol-szovjet katonai szövetséget, de területére nem engedi a vörös hadsereg bevonulását

Londonból jelentik: Sajtóköri körben azt tartják, hogy Halifax és Maiszky genfi megbeszélései új angol javaslatok meghozatalára vezetnek, bár egy lépéssel ismét közelednek a Szovjet által javasolt háromhatalmi egyezményhez. A *Daily Mail* lehetségesnek tartja, hogy Halifax a jövő héten Párizsba érkezik Molotovval vagy Potenskinnel, hogy az angol-francia és szovjet miniszterek együtt dolgozhassák ki az egyezmény részleteit. A lap szerint a német-olasz katonai szövetség a tárgyalások meggyorsítására bírhatja az angol kormányt. A *Daily Express* lehetségesnek tartja, hogy az angol-szovjet egyezményt pénteken jelentik be, amikor a parlamentet bizonyos szünetre küldik. A lap szerint Lengyelország nem kifogásolja az angol-szovjet katonai szövetséget és kész volna háború esetén hadianyag támogatást elfogadni a szovjet-től, de nem akarja, hogy vörös hadsereg vonuljon be Lengyelországba.

Bonnet francia külügyminiszter élénk közvetítő buzgósága Genfben

Párizsból jelentik: A *Matin* szerint a hétfői nap folyamán a genfi angol-francia-szovjet tárgyaláson semmi előrehaladás nem történt. Mégis az általános benyomás az, hogy az egyezményt rövidesen sikerül létrehozni. A danzigi incidens meggyőzte Franciaországot és Angliát arról, hogy a keleti biztonságot minél előbb meg kell szervezni.

Bonnet hétfőn föltette Maiszkyknak a kérdést, hogy melyik az a pont, amelyikhez Moszkva feltétlenül ragaszkodik. Maiszky azt felelte, hogy ez a pont az angol-francia-szovjet szövetségi szerződés. Moszkva attól tart, hogy adott esetben a Szovjet egyedül marad a német támadással szemben. Bonnet igyekezett eloszlatni Maiszky aggodalmait, de a szovjet nagykövet helyeselve ugyan Bonnet érvelését, kitartott eredeti álláspontja mellett.

Genfi angol körökben úgy vélekednek, hogy a tárgyalások befejezéshez közelednek.

A *Figaro* szerint a szerdai angol minisztertanács Varsónak és Bucurestinek a véleményét is figyelembe veszi. Lengyel részről nem emelnek komoly ellenvetéseket, de Románia magatartása még tartózkodóbb. Remélik azonban, hogy Bucuresti végül is Franciaország és Lengyelország magatartásához fog igazodni.